

ACC. N:R. 111

Landskap: Småland Upptecknat av: Rudolf Eklöfsson

Härad: Östra, Aspelund, ~~St. Valler~~ Adress: Tolhem 5, Hölaby Bruk

Socken: Åseda, Målilla, Kivikshult Berättat av: olika personer

Uppteckningsår: 1944. Karltopp Född år i

Ikämt historier om en gubbe o. en kätting. s. 1, 3-4, 13, 14
 Kättingliden. s. 2.
 Om pojke, som skjutsade för kungen. s. 5.
 " " " " " Ket Oxensjärna. s. 6.
 Historia om skomakare, som lorde
 sin kärling nya stölar. s. 7.
 Nödåret 1868. s. 8.
 Triggaren "Fruken". s. 8-9
 Spöken vid "Bruberg". s. 10-11.
 Lågen om två barn som gick och
 tiggde. s. 12.
 Backe, - "ostkaksklämma". s. 15.
 General Pesklev. s. 16-20.

En gubbe kom våt och sur
och satte sig vid spisen
Då kom käringen till honom
och sade du kan gå efter ett
span vatten som är våt och
vuren gubben gick och hämtade
vatten men när kom tillbaka
slog han vattenkincken över
huvudet på käringen och sade
nu kan du gå för nu är
du våt och vuren.

ACC. N:R M. 9371:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För 100 år sedan hände följande
En gumma skulle fara till Klövedala
Kvarn med ett mälde lass När hon
till en brant backe på vägen
Klövedala Målila var det isgata
i backen Hon tyckte det var synd
om hästen för han var dåligt skod
därför spände hon ifrån hästen
från lasset tog själv skaklarna
och drog själv lasset nedför backen
men i den skarpa farben kom
hon under lasset och klämdes till döds
Folk fick se hästen stå bunden
vid ett bräd vid backen Guman
hittades död under lasset. De gjorde
en hög av ris på platsen Backen
kallas Käringsliden sedan dess
Man kör ej den vägbiten utan en
annan vägbit för att undvika backen

kom

På Flenshult fäns för 100 år sedan
en sätteribyggnad med brutet röste
det var för låga skiftet så man
bodde i var sin ända på bygg-
ningen 7 end ändan bodde en
bonde vid namn Per Persson. Fram
för byggnaden var en stor
lön många hundra år gammal
badar och uthus lågo vid vägen
En gång skulle Per Persson fara
till torget och sälja en bagge i
sällskap med sin torpare Guteris
i Gölén Men ett par drängar hade
en gubbe med rörliga armar
och som gick på knä han kunde
dras med en repnormningen i
den stora lönen där er nu
drängarna satta och reglerade

gjort

ACC. N:R M. 9371:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

farben En av drängarna satt
på John Svenssons varanda och
drog gubben så han gick ett sty-
cke Då när Per Persson och Gakeris
kom skulle gå efter badgen i
boden boden möte de gubben
som gick emot dem och möt-
ade dem Då vände Per Persson
och Gakeris om efter en stund
gick de igen men möte återigen
gubben som mötade dem Då sade
Per Persson och Gakeris där bäst
vi stannar herna det är ej värt
vi far för det är gästas ute
i natt.

ACC. N:R M. 9371:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

En kung var ute och reste
på yalit Det var på den tiden
man äkte gästskivarskjuts och
bytte^{häst} vid ett sådant hästbyte fick
han en pojke till körsven

Då sade pojken vilken är kung
en Då sade kungen den alla
locka sig för för När de
kom fram var det många
finna herrar som begade och
lockade sig för dem

Då sade kungen vilken tror
nu är kungen Pojken sade det
är väl antingen du eller jag

ACC. N:R M. 9371:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

En skjutspojke skjutade Axel
Oxenstjärna Pojken frågade vad
heter Ni min herre Han sade
jag heter Axel Oxenstjärna
Pojken sade det går fort att
få sig en glick. Min far stal
en stut och fick beta stuta
pelle i all sin tid

Trän ^{tid} den ^{tid} skommarana gick i husen
och gjorde skor berättas följande
En bondhustru var mycket snål
om smöret. Skomakaren hade
lovat sin läring ett par nya
stövlar av bondens bästa läder
och sular. Om han lade mera
smör på brödet. Skomarläringen
låtsas vara rädd att ta smör
till brödet. Då sade mästern hastigt
Ät du vet vad jag lovat dig
Hustrun som trodde att det var
frågan strykt sade. Det är
konon väl snål.

Nödlåret 1868 kom det många
Fattiga och nödställda tiggare
till Boda by. Gärskilt vid jul
Man bakade enskilda brödkakor
till dem gav dem fläsk De
bar säcker att ta det i En
tiggare kallades Ymgen han fick
ett stycke fläsk som han
stopade i sin tiggarpåse En
stor so som gick på gården
fick se påsen och släpade den
med sig ett stycke. Ymgen
kade ett drygt arbete innan
han fick sin tiggarpåse ty so
soa ville ej släppa den han
var arg soor och skrek innan
han fick den.

ACC. NR M. 9371:9

En gång skulles smugen kända
Barnmosten Flustrun var ofälig
innan gubben kom i väg
Då sade smugen "Naja när dig
om du kan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

bärja dig

En forpare vid namn Johan i
Uölén har omtalat följande som
han upplevat Han hjälpte hos
en bonde i Venskult by Järeda
socken Han var 14 år gammal
och skulle köra ett mäddlass
till Klövedala kvarn Det blev
sent innan han fick mädd-
lasset med sig hem. Då han
var vid Bruaberg hörde han
det högg och smällde i skog-
en och brakade Håsten skrygg-
ade och blev rädd. Etc.

Två påsar föll av lasset
han letade reda på dem lade
säckarna på lasset Då föll
håsten i sken så att alla
grindur på vägen gick sönder.

ACC. NR M. 9371 //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då han kom till sjön vid Vens-
kult hörde han ett hånsträtt
En dag efter omtalade han det
skeda för sin husbonde han om-
talade att det var en sägen
att ett Brudfölje som red bliv-
it skrämt av folk som skjut-
tit brudsmällor på berget
Gläslarna hade blivit rädda
och sprungit i sjön med
Brudföljet som alla utkom-

ACC. NR M. 9371:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Från Tokeryd berättas följande
Ett par barn som gick och tiggde
korv dit De fick ej mer än en korv
De band ett snöre i den och släpade
den i lort och smörja De ville ta
hem korven och ge sina föräldrar
Men Gårdens folk fick se det och
tvingade dem att äta upp korven
Då sade de "Parisen kan vi glömma
men aldrig Parisa skinn"
Det har blivit ett ordspråk
Det gick ut som Tokeryd korv

2

ACC. NR M. 9371 13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

87

En pojke skulle gå till en
prost med abborrar men hade
för vana att vända allt bak
från När han kom fram sade
han. God dag värdig abboren
Här är några Prostar de är ej
så många men så är de dess
fler.

ACC. N:R M. 9371:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

En pojke skulle gå ut fråga
efter en stut som sprungit
bort När han kom in i en bond
gård sade han. "Glar i sett en Vit
brokig godmorgon. Fram var han
bak. vit var han svart han satte
gårdet i värder sprang rampen
ända

ACC. NR M. 9371:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

På vägen till Karlsborg finns en
backe som heter ostkakelämma
den har fått sitt namn från
den tid det ej fanns någon väg utan
en ridsstig som var så smal att
man klände ostkakor då man red
förbi varandra på stigen.

ACC. N:R M. 9371:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

~~50~~

Om den store ränkomakaren
Göral Pecklin berättas att han hade
en snickare hos sig som fick arbeta på Hagelrum
länge och väl på en byrå. Men när
han fordrade betalning nekade Pecklin
hon om den inte lät köra fram en
dyngkärr och ett par otar säga
nde: Gudän få skall sådant skjuts
ha. Då sade snickaren jag får väl
sätta mitt boställe på byrån
idet tilltäl Pecklin. Då tog han en
yea och högg byrån till i tu
Då gav Pecklin snickaren full be
talning och lät köra fram en
kroska och ett par fina hästar
och skjutsade hem snickaren
med

ACC. NR M. 9371:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

Om den store ränkmakaren Pecklin
berättas att han befalde ett par
torpare att köra ler från en sjö
Då råkade Oxarna sjunka ner till
så stora de voro i leran

Torparna arbetade för att ta upp
dem Då det dröjde kom General Pecklin
för att se efter hur det var fatt
Då han så dem sade han låt oxarna
ligga de fyller gropen väl en dag
får man allriq men ett par otar
får man

ett ungt nygift statarfolk, som
som fick arbeta mycket hårt för
sitt uppehälle och sitt torp och göra
stränga dagsverken hos general Becklin.
Gade en kväll då de vora ensamma
hemma. Den som hade det så bra som
Adam och Eva i Paradiset så man
inget behövde göra så länge man
levde. När de införna sig till
dagsverken dagen därpå sade Becklin
ty han hade på kvällen råkat höra
vad de sagt. Ni ska få det så
bra som Adam och Eva i Paradiset
och bo gästfritt i stora salen i mitt
hus. På vilkor att ni ej rör en stor
silverskål som står på bordet i salen.
De blevo besjänkta som herrskap.

ACC. N:R M. 9371:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

fick bästa mat - och äta i finaste
salen Allt gick bra Men torparehuset
var för myficken öppnade på locket
till silverskålen då hoppade en råbba
ut och sprang sin väg

Då Pecklinⁿ kvällen kom in fick han se
att skålen var tom. Hörde han dem
på dörren med hugg och slag säg-
ande ut med eder. Vi är ej bättre
än adam och eva i Paradiset

Det fick arbeta mängdubbellet värre
än förut De ångrade att de öppnat
locket på silverskålen

ACC. N:R M. 9371:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

314

släde.

Om general Pecklin berättas att han
en midsommar afton lät spänna för
ett par hästar för en drög för att
fåra till Gbackholm för att avsätta
Gustav den III:je På frågan varför
han tog en drög sade han det
är "Årsens tid", sade han När han
kom fram fick han böta för
djurplågeri